Kőszeg, 1900. március hó 18-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

Előfizetési pénzek és reclamátiók, valamint a lap szellemi részét illető közlemények
Feigl Gyula
kiadó czimére küldendők.

XX. évfolyam. | Felelős szerkesztő és kiadó: FEIGL GYULA. | 11. szám.

Márczius idusán.

Üdvözöllek, te nagy nap, a magyar szabadság ünnepe! Te fénysugár a hosszú éjszaka után, te feslő bimbaja a magyar öntudatnak, mennyei szózat a százados diszharmonia után; márczius 15-dike, szívemből köszöntlek!

Rab volt a magyar, rabja saját bűneinek, szolga is volt, mert elismerte urának saját testvérét. E rabláncát te tépted széjjel, márczius idusa, e szolgaságból te ragadtad ki, fennen lobogtatva a legszebb zászlót, a jövőbe vetett remény, a tiszta erkölcs és a mindent átölelő szeretet szineiből szőtt zászlót, hogy ország világ lássa szent jelszavad, azt a másik háromságot: Szabadság, egyenlőség, testvériség!

Te tetted szabaddá a magyart testben és lélekben, hogy lerázva minden nyűgöt, emelt homlokkal álljon Europa nemzetei sorába, s önérzettel mondja: nemzet vagyok, mint ti, egyenlő vagyok veletek: szabad vagyok én is.

Te tetted egyenlővé e szabad nemzet fiait, kik lemondván minden kiváltságos jogokról, elvetvén a hagyományos előitéletet, félretéve az idegenből beléje plántált gőgöt, baráti, testvéri jobbot nyújtottak egymásnak a haza közös védelmére, a hon közös fenntartására.

S ez egyenlőségben te tettél minket testvérekké, hogy híven összetartsunk, hogy egymást szeressük, mert az összetartásban lakozik a hon ereje, nagysága; e testvéri szeretetben gyökeredzik a hazaszeretet szent érzelme.

Ezért üdvözöllek téged márczius idusa! te földi megváltó, te ragyogó nap, a mely megvilágítod elméinket, de nem vakítasz; melegíted szíveinket, de nem perzselsz; s áldást hozol mindenüvé, a hol megértik szózatodat.

Ha költő volnék, ezer dalom a te dicsőségedet hirdetné; s midőn utolsó dalom elmondottam légyen, úgy érzeném, hogy néma voltam eddig. Mert nagyságodat emberi nyelv nem éri fel szóval, magasztosságod csak a szív érzi; az elme csak sejti, bár jelszavadat nagy fennen hangoztatja.

Szabadság!

Mi gyönyörű fogalom! Szabadok vagyunk mint az erdei madár. Nem köt minket rabbilincs, sem hűbér, sem szolgaság. De ha szabadok vagyunk testben, vajjon azok vagyunk-e lélekben is? Szabad-e a lelkünk az önzéstől, a kicsinyeskedéstől, a vádaskodás hajlandóságától? Nem uralkodnak-e nemtelen indulatok az elméuk fölött, korlátok közé szorítva az akaratunkat, hogy az csak a saját javunkat szolgálja s a másé: kisebbítse? A ki a másikat elnyomja, mert az gyöngébb nálánál, a ki az ügyefogyottakat egészen leveri lábaikról, ahelyett hogy istápolná őket, a ki önző céljai után futtában erőszakoskodva félrelöki a becsületben vele együtt küzködőket: mondhatja-e az, hogy „szabad vagyok," midőn lelki vakséggal megvert akaratát a roszszabbik ember dirigálja benne, avagy lelkiösmeretét az anyagi haszonért, odaveti a piacra?

Egyenlőség!

Egyenlők vagyunk az „ember" fogalmában, mely fogalom egyet jelent palotában s viskóban, a tudomány mezején s a csatatéren egyaránt. Vagy a rang és mód nem ismerné el hozzá hasonlónak, vele egyenlőnek a kérges tenyér becsületes gazdáját? Mennyivel vagyok én különb, mint te? Mert őseimről fényes név szállott reám? Vagy mivelhogy a forgandó szerencse muló kincseket hullatott tétlen kezeimbe? Avagy mert erőszak vagy hízelkedés révén oly polcra emelkedtem, a honnan jobb volna szégyenkezve félreállanom? S miért volnál te kisebb nálam? Mert kénytelen vagy néhanapján még penészes kenyeret is enni? Mivel csemetéid rongyokban járnak, minthogy reszkedő kezed nem bír még több munkát? Avagy azért, mert becsületes küzdelmed ellenére kénytelen voltál félre állani s én csekély voltodat nem látom a saját nagyságomtól? — Oh ember! Becsüld meg magadat embertársadban. Nyújts a te finom, gondosan ápolt kezedet ama kérges tenyér felé. E tenyér tán nem kifogástalan tiszta — 'sz az elébb tette le a kenyérkereső kaszát-kapát — de tiszta az embere lelkiösmerete és a haja tisztességben őszült meg, míg a tied tán már rá sem ér megőszülni a nagy virtusnak miatta. Nyújtsad a kezed, mert ő ép olyan isten teremtménye, mint te; mert ő a testvéred.

Testvériség!

Van-e szebb szó ennél? Benne foglaltatik az istenség legtökéletesebb megtestesülése: a szeretet. „Szeresd felebarátodat, mint tenenmagadat" — így szól a szentírás legszebb parancsolata. Vess hát számot a szíveddel, a lelkiösmereteddel s felalj igaa lelkedre: Követted-e a parancsot, s megértetted-e e szép szót: „testvériség"? Te százszor is gyönge ember! Hisz' te nem tudod megbocsátani a felebarátodnak ellened való vétkét. Régen volt, hogy ő

TÁRCA.

Márczius idusán.

Irta: Erdős Renée.

Szálljon a dal, szálljon
Fel a magas égig
Egészen az örök Isten
Szíve közepéig!

Szent imádság légyen
Minden egyes hangja,
Ezer üdvöt, ezer áldást
Kérjen a magyarra!

Zivataroa', vészben
Rendületlen álljon,
Ellenséggel, száz veszélylyel
Bátran szembeszálljon!

Hite ki ne vesszen,
Csüggedés ne bántsa,
Dicsőségét, hősiségét
Egész világ látsa!

S mit kivívott karja,
Szabadsága álljon!
Fel az égig, magas égig
Szálljon a dal, szálljon!

A madarak védelme.

CHERNEL ISTVÁN-tól.

(Folytatás.)

Szalakótának, vadgalambnak, rozsdafarkúnak, szürke légykapónak valók. Ezek alakja az előzőleg leirt ládikákétól annyiban tér el, hogy magasságuk szélességükhöz képest nem nagy, vagyis nem oly mélyek, a bejáró lyuk pedig nem köralakú, hanem széles négyszögletű kivágás. Szalakótának, vadgalamboknak való ilyen ládikák 20—25 cm. átmérőjű oduval birhatnak, mely legalább 25—30 cm. mély legyen. A rozsdafarkuaknak, szürke légykapóknak szántak ellenben arányosan kisebbek. Nem árt, ha az odu fenekére néhány száraz szálat, podvás tát rakunk. Alkalmazhatjuk őket vén, vastag fák törzsén vagy ágain, meglehetős magasságban. A szürke légykapó, rozsdafarkúak azonban szeretik elfoglalni a falakra, felfutók közé, kerti házacskákra 2—8 méter magasan kiszögezetteket is.

A fészkelő ládikák alkalmazását illetőleg még meg kell jegyeznem, hogy egy-egy fára egynél többet ne fügyeszszünk, legföljebb igen nagy, vén fákra kerülhet kettő is, megfelelő távolságban egymástól. Fiatal, szélnek kitett fákat mellőzzünk. Ha bizonyos területen, pl. kertben, gyümölcsösben, több ilyen ládikát teszünk ki, számuk a terület nagyságával álljon arányban s legyen gondunk, hogy egyik költő pár a másikat ne zavarja. Ha ezekre kellőleg nem ügyelünk, csak annak teszszük ki magunkat, hogy némely, egymáshoz túlságosan közel álló, ládikák üresen maradnak. Legcélszerűbb azokat korán lombosodó, sűrű águ fákra, bokrozatos, csendes helyeken lehetőleg úgy alkalmazni, hogy feltünést ne keltsenek. Fenyőkön, sűrűségekben, befuttatott falakon azonban, nagyobb számban egymáshoz közel függő ládikákkal ugyis szolgálhatunk a madaraknak, hogy alkalmas hálótanyát biztosítunk nekik.

A kifüggesztés legjobb időpontja az ősz vagy kora tavasz, hogy a madarak idejében és eleve megszokják azokat. A már lefoglaltakat azonban, a költés utáu vagy télen, nem kell többé levenni, kitisztogatni, hanem békében hagyni. Nem árt, ha frissen kitettek fenekére némi régi fészekhez hasonló anyagokat helyezünk s ez által is elejét veszszük a netalán bizalmatlankodó madarak gyanújának.

Szomszédságunkban Ausztriában, Németországban, nemkülönben Dániában, Skandináviában mindenfelé láthatunk fészkelő ládikákat s az ember örömmel nézi azoknál a családi boldogságukat élvező madarak viselkedését. A seregélyek sok helyt egészen házi állatokká lettek s egymás közelében álló csupasz póznákra szögezett ládikákban is felütik tanyájukat. Nálunk e tekintetben, sajnos, alig történik valami, noha nagy ideje volna, hogy e ládikák nálunk is meghonosodjanak. Földbirtokosok, erdőtisztek, tanítók, gazdasági egyesuletek jó példával járhatnának elöl.

Esetleg a kezdet sikertelensége senkit se riasszon el további kisérletektől. Lehet ugyanis, hogy a madarak azonnal nem fogják a kinált alkalmatosságot elfoglalni, mert nem szokták még meg. Ha azonban azt látnánk, hogy a ládikák egy évig üresen maradnak, úgy kifüggesztésök helytelenül történt Én a szőlőmhöz tartozó gyümölcsösben, melyben mintegy 160 gyümölcsfa van, 7 drb fészkelő ládikát akasztottam ki — megjegyezvén, hogy az előtt itt soha sem volt ilyen — s hatodnapra mindannyiát elfoglalták a madarak. A házi kertben ugyancsak 15 drbot alkalmazva, első tavaszszal már mindegyiknek akadt gazdája, noha itt más odukban, fészkelésre alkalmas helyekben sincs hiány. A verebeket azonban, mivel a tágabb bejáróval biró ládikákat bitorolják, rendszeresen riasztgattam s megakadályoztam a fészkelésben.

bántott téged s te még mindig nem fellejtetted el a botlását. Békejobbot nyújtott neked, te elfogadtad; és mégis keresed az alkalmat a megtorlásra? — Ne feledd: a megbocsátás, mely nem tud felejteni, csúf képmutatás és gonoszabb a gyűlöletnél. Mert a gyűlölet nyíltan cselekszik s nem bújkál. Az igazember a kemény szót is kimondja, mézes szóval csak a hamis lelkű él. S jegyezd meg magadnak: nem szóval, de tettel mutasd testvéri szeretetedet. Kéz a kézbe járj, s így járhatsz, ha közted és embertársad közt valamely társadami korlát vagyon is. Nem oly magas e korlát, hogy fölötte ne nézhess szeretettel a testvéred arcába. Ne szítsad hát a gyűlölködés hamvadó tűzét; ne hintsed el az egyenetlenkedés átkos magvát! Oly gyöngék vagyunk ugyis, mint a mesebeli szétoldozott vesszők. Keressük hát azt a köteléket, mely minket ismét erős, törhetetlen egységgé fűzzön. Megtaláljuk azt a testvériség léleknemesítő érzetében.

Szabadság, egyenlőség, testvériség! Mily magasztos e három fogalom. Méltók ama nagy időkhöz, melyekben a nemzet öntudatába átmentek Nagy napok voltak azok, gyönyörű napok, de régen voltak. S az emberek öntudata mintha elhomályosult volna azóta.

Szabadok vagyunk, egyenlők és testvérek? Oh, csak kérkedjünk ezekkel tovább is és gúnyoljuk önmagunkat. Gyengék vagyunk, mi, szánalmasan gyengék, kik szeretünk ékes szavak mögé bújni, mikor tennünk kellene, kik az énen kívül más urat nem ismerünk s testvéreinket kasztok s egyéb tekintetek szerint felosztjuk hasznos és kevésbbé hasznos teremtményekre.

Ám e gyengeségünk elismerésében van a mi erőnk, a megtérési, a javulási szándék, a jobb akarat ereje. Ismerjük hibáinkat s le fogunk tenni róluk. Erre serkentsen minket a szabadság napjának újra meg újra felújuló emlékezete. Az emlékezet révén a mult jelenné lesz, a régmult dicső napok itt lebegnek lelki szemeink előtt, látjuk a nemzet öntudatra ébredését s vele ébredünk mi is; halljuk ama fenséges eszméket s megértjük őket.

Március idusa! A te szellemed javítson s erősítsen meg minket, a te emlékezeted ne hagyjon el minket soha. Te tégy minket azzá, a mivé lennünk istentől való rendelés szerint kell: lélekben is szabaddá, egyenlőkké, testvérekké! *K.*

A hét története.

Gazdag aratásunk van, ha ugyan szabad abbeli meggyőződésünket követnünk, hogy mindent, mi nyilvános akar lenni és így vagy úgy, de hat a közügyre, tollunkra veszünk. Bíz a jó mellett sok a rossz. Az igazság útjáról azonban le nem térünk, az a mi erősségünk. Inkább fájjon a szó azoknak, kik rászolgáltak, mintsem szótalanságunk a nagy közönségnek, melynek ezen a téren kívül nincs módjában az orvoslás.

De a dologra!

A nap, mely oly kedvesen kezdett ránk mosolyogni hetekkel előbb, újabban elkomorult, elfordította tőlünk arcát. Kiszabadultak a hideg szelek; csípősek, metszők, mintha a nappal együtt ők is haragudnának ránk, hogy március idusán, melyet április 11-ike sem fog elfelejtetni, oly kevés magyar zászlót lengethettek.

Mintha nem is március 15-ike lett volna, mintha Kőszegen a szellemet évről-évre újból kellene álmából felverni. Nem azokról szólunk, kik ünnepséggel ülték, vagy ülik meg. Ezeknek szóljon hálás elismerésünk. Vannak, kik egyedül a nemzeti lobogó kitűzésével ünnepelhetnek s ezt is elmulasztották.

De mit is panaszkodunk, holott az Ipartestület a Concordiával egyesülve oly lelkesen megülte a napot az évforduló estéjén a bálnaz nagy termében?

Szinte fagyasztó hideg volt a helyiség, de a nagy eszmék melege még azokat is felhevítette, kiket a hideg télig már kikergetett. Az ünnepi hangulatot meg csak a német étlapok rontották. — A szépen rendezett ünnepely általános lelkesedés közt folyt le.

A dalárda elénekelte a „Hymnust".

Az Ipartestület elnökének ügyes megnyitója után, melyben koronás királyunkat éltette, *Freyler Lajos*, a felkért ünnepi szónok, hatásosan részletezte a március 15-iken proklamált nagy eszméket, melyeknek ha vannak is elfajult kinövéseik, az eszmék életrevalók.

S mi ne feledjük, hogy a kivivott szabadság nem szabadosság, a vallás és erkölcs törvényei alól nem adott, nem adhatott felmentést; hogy a gondolat szabadsága nem tette egyenlővé a helyes gondolkodást és a jó gondolatot a roszszal és helytelennel; hogy oly mértékben valósulnak meg s válnak a haza javára az eszmék, a mily mértékben tiszteletben részesülnek a vallás és erkölcs törvényei.

A hazáért való munkálkodás lebegjen mindig szemünk előtt.

Freyler beszéde után *Vados* Gábor olvasta fel a 48-tól a kiegyezésig történt események kivonatát s áldást kért a hazára és királyra.

A dalárda elénekelte a „Szózat"-ot s mint előbb minden programmszám között, úgy utóbb többször énekelt hazafias dalokat, csinosan, szabatosan. Az ünnepség mintegy hivatalos része után még esett több ügyes beszéd és szavalat; igen örülünk, hogy mind az ünnepség keretében, vele szoros kapcsolatban. Mikor nagy eszméket, nagy férfiakat ünneplünk, senki sem veheti rossz néven, ha csak őket ünnepeljük.

A sz. Benedek-rendi gymnasium tanuló ifjusága ma d. e. 9 órakor üli március 15-ének emlékét a rajzteremben.*)

Térjünk át kevésbé kellemes dolgokra! A búrokról egész héten át rossz hírek érkeznek. Erős ugyan a remény, hogy az angol nem teszi be lábát Pretóriába, de ha betette, a bevégzett tények után a világ éppen oly megnyugvással magasztalja nagyságát, mint a mily nyugtalan várakozással árulgatta a búrok iránt való syupathiáját. Ilyen a világ, a bevégzett nagy tényeket hajlandó jogosaknak is tekinteni.

A mi búrjaiukat, akarom mondani az idei hadi jutalékot 14-ike óta szedik a bálházban, s — a mi másutt talán, ha esetleg olvassák a lapot, hitelre sem talál — a Kath. Kör helyiségében, de reméljük utoljára.

14-én Kőszeg, a következő napokon a kerület daliai kerültek szemügyre. Mikor e sorokat írjuk, még nem tudjuk az arányt. Külső után ítélve nem nagy a kilátás, sok kaje alakot láttunk. A nyomorúság is hozzá segít, de a pálinka, erkölcstelenség, az anyák szerencsétlen fűzője, ilyenkor látszik egy csapatban, mennyire szedi gyümölcseit.

Alig hinné az ember, hogy minél kisebb a valószínűség, hogy valaki bekerüljön, annál jobban lármáz. Az idén egyébként aránylag csendesen ordítottak. Azaz, hogy a kőszegiek üvöltöttek, tutultak, a járás magyar ifjusága énekelt, a többi névtelen hangon verte tel a város nyugalmát s zavarta az iskolák előadását. Éppen jó helyen koncentrálják őket! Bíz erre senki sem gongondol. Nagyon épületes dolog a tanuló-ifjuságra nézve, hogy mikor csoportosan megy az iskolába, vagy iskolából, csoportban lássa a részeg hősöket.

Igaz, hogy az élet elszedegeti lassanként a kedélyesség virágait, de én nem félnék az effajta kedélyességet megszüntetni, legalább iskolák körül nem, ha ram tartoznék és tehetném.

Hiszem, így is megtörténik, ha a rendőrség gondol egyet.

Igaz kérem, jó hogy eszembe jut, valamit szeretnék a rendőrség figyelmébe ajánlani.

Im beállok a háziasszonyok prókátorának; ne büntessen meg érte, hanem fordítsa figyelmét kissé piacunkra! Nyomorúságos. Nem elég, hogy Lukácsházatól kezdve mindent Szombathelyre visznek' hanem a mit ide hoznak, azért meg eljönnek vidéki kereskedők és hajnalban megveszik, elviszik orrunk elől, hogy mikor a kőszegi vásárolni akar, már csak hült helyét találja.

Hát kérem, nekem nem a hajnal ellen van kifogásom. De zavarban vagyok a felől, kívánja-e a liberalismus, merkantilizmus, utilitarizmus, s megengedi-e a legszűkebb hazánk, városunk iránt köteles chauvinismus, meg az okosság, hogy a vidékiek *egy bizonyos óra* előtt elkapkodjanak előlünk mindent, s nem lehetne-e azt az órát kitűzni.

Kérem a háziasszonyokat, szavazzanak a dologban s küldjenek deputatiót az illetékes forum elé!

En azonban a sok szerencsétlen és magyartalan izmusban kifáradtam. Hagyok valamit a jövő hétre is. Isten velünk!

*) Programmját lásd lapunk más helyén! (Szerk.)

Mi újság?

— **Major János siremléke.** A kőszegi hívek boldogult prépost-plébánosuk sírjára közadakozásból befolyt összegen egy rendkívül díszes siremléket készíttettek Hudetz József szombathelyi kőfaragónál. Az emlék tiroli fehér márványból van s a talapzattal együtt közel 3 m. magas; a kereszten különösen megragadja a szemlélő figyelmét a 72 cm. magas s szintén fehér márványból művészileg kifaragott Krisztus-test, mely valóban dicséretére válik alkotójának. A siremléket mult pénteken állították tel helyére a helybeli temetőben, hogy hirdesse a boldogultnak el nem múló emlékét és a szerető hívek hálás kegyeletét.

— **Ünneplés.** Március 15-ikének emlékére a sz. Benedek-rendi kath. gymnasium rajztermében március 18-án tartott ifjusági ünnep programmja. 1. Hymnus, Kölcsey. Ifj. énekkar. 2. Nemzeti szín, Zongor. Zichy G. II. o. t. 3. A rab gólya, Arany. Kéri S. IV. o. t. 4. Az igazgató beszéde. 5. Riadó, Czuczor. Ifj. énekkar. 6. Isten és haza, Farkas Gyula. Markovits J., I. o. t. 7. Talpra magyar, Petőfi. Edler S., III. o. t. 8. A „Talpra magyar" refrainja. Ifj. énekkar. 9. Tavasz elmult. Ifj. énekkar.

— **Családi est a Polgári Körben.** Holnap héttőn lesz a Polgári Kör második rendes családi estéje. A vigalmi bizottság ezúttal a szórakozások új és kellemes neméről is gondoskodott, a mennyiben sikerült megnyernie *Röth* József kir. tanácsos urat, kinek szíves közreműködésével több klasszikus zeneműben lesz alkalmunk gyönyörködhetni. Az élvezetesnek ígérkező est zenei előadásaiban részt vesz még *Tipka* Ferenc polgármester és *Kárpáti* Sándor polg. isk. tanár.

— **Hymenhírek.** *Fodermayr* Jenő gyógyszerész f. hó 15-én eljegyezte özvegy *Jánosa* Gyulané kedves leányát, Ilonát. — Állandó boldogság kísérje szép frigyüket! — *Huszár* Árpád nagy-német-szt-mihályi bábsütő jegyet váltott *Kühn* Lajos, helybeli sütő leányával, Józefinnel. — Gratulálunk!

— **Szomorú tünetek.** Felvirradtunk március tizenötödikére, a magyar szabadság ünnepnapjára, a midőn a haza minden igaz polgára még a külsőségekben is lélek szerint kifejezést kíván adni hazafiúi érzelmeinek. Egy külsőleg is ünneplő, lobogókkal díszített várost kerestünk és . . . — rosszul esik a szót kimondanunk — az egész városban keresve se tudtunk többet 7 (mondd hét) zászlónál összeolvasni. Míg másutt még az utolsó napszámos is ünnepel s legalább egy apró kis trikolort tűz ki a küszöbe fölé, a mi középületeink, a városházaink, templomaink, sőt még tanintézeteink is ott díszelenkedtek a csupa meztelenségükkel. Vajjon még ilyen alkalmakkor is u. n. bemondásokra, vagy felsőbb helyről jövő ukázokra van szükségünk? Nem akarunk vádakkal előállani, de már ilyen nemzeti ünnepnapon mégis csak le kellene tennünk a hétköznapiságunkról, a lusta nemtörődömségünkről. E szomorú tünet után kétszeresen jól esett derék ipartestületünknek és dalárdánknak lelkes, hazafias emlékünnepe.

— **Ingyen mű a tanítóknak.** A földmivelésügyi miniszter a „Magyar Gazdák Kincsesháza" czímű gazdasági munkát díjtalanul megküldi minden tanítóknak, kik ezért a földmív. miniszteriumhoz fordulnak. A megkeresések (akár csak 4 filléres levelezőlapon is) az említett miniszterium gazdasági szakoktatási osztályához intézendők. A munkát kitűnő és sokoldalú tartalmánál fogva ismételten ajánljuk minden tanító figyelmébe.

— **Póttartalékosok bevonulása.** A helyben állomásozó honvédzászloaljhoz folyó hó 15- és 16-ával 164 póttartalékos vonult be nyolc heti kiképzésre.

— **Iparosok statisztikája.** A nem rég szétküldött ipartestületi kimutatás szerint Kőszegen van: 1—1 esztergályos, gombkötő, harisnyakötő, csoutesztergályos, hentes, kefekötő, kocsigyártó, mázoló, rézműves, reszelővágó, szappanos, székfonó, szitás és szobrász; 2—2 aranyműves, cukrász, fésűs, kalapos, kéménysepró, kékfestő, könyvkötő, kötélgyártó és nőszabó; 3—3 ács, bábsütő és szűcs; 4—4 bádogos, fodrász, kárpitos, la-

---

Bizonyos mértékben a nyiltan fészkelő madártajok szaporodását is előmozdíthatjuk, ha az utak mentét, partokat, mesgyéket, birtokrészek határait, nemkülönben használhatatlan földdarabokat fákkal, bokrokkal beültetjük, vagy ha ott bokrozat van, azt meghagyjuk. Így a madaraknak általában több tartózkodási helyet, a poszátáknak, tülemilének, vörösbegynek s más hasznos fajoknak pedig több fészkelő helyet is szerzünk.

Igen ajánlatos, nemcsak vadtenyésztés, hanem ez utóbbiak szempontjából is, remisek létesítése. Minden határban vannak bizonyos köves, terméketlen, gidresgödrös helyek — ha csak pár négyzetes méternyi nagyok is — melyeken tüskéken, gazokon, bokrokon kívül más nem nő; hát hagyjuk meg ezeket, sőt ültessünk oda még több kökény, galagonya, fagyal, vörös som s más e féle elsűrűsödő bokrokat, hogy a bozótban a rovarevő madarak kellemes és védett otthont találhassanak. Attól senki se féljen, hogy ezekről a helyekről a dudva és a káros rovarok a szomszédságba és messzebb is elkerülnek. Minél több ott a gyom, a rovar, annál szívesebben járnak oda a madarak, annál inkább megtelepesznek s nemcsak itt lakmároznak a terített asztalon, hanem a környéket is szorgalmasan és hatásosan iogják tisztogatni. Szinte önként kínálkoznak ilyen beültetésre a töltések, árokpartok és a temetők. Különösen ez utóbbi helyen, a béke igazi honában, a madarak is a legnagyobb biztonságot és védelmet találhatnák, ha rendszeresen fásítanák és mint sok helyen van, valóságos „sírkertté" alakítanák azokat.

A fásítás, ültetés úgyis sok kívánni valót hagy még hazánkban. Ne féljünk attól a kis árnyéktól, a mit a fakoronák a gabnaföldekre vetnek s ne akadjunk meg azon, hogy gyökereik a tagba nyulva, a szántást nehezítik.

Kicsi áldozat révén, ha mást nem, annyit mindenesetre nyerünk, hogy a madarakat, ingyen munkástársainkat, oda vonzzuk magunkhoz. A rómaiak a jó Vergilius-a nem ok nélkül mondja a gazdát „fösvénynek"; bizony ő valóban az. A madármunkát semmivel sem akarja megfizetni s hála helyett még rossz indulattal van jó barátaival szemben.

Sokan fordultak már hozzám a következő kérdéssel: „nekem van kertem, bokrok, fák is vannak benne, de madár még sincs, pedig mennyire szeretném, ha fészkelnének ott s hallhatnám éneköket"; mi ennek az oka?

Mindig azzal kérdeztem vissza: „van-e a kertben víz, vannak-e bogyótermő bokrok s járnak-e ott macskák?"

A felelet rendesen ez volt: „víz, az nincs; bogyótermő bokrok sem igen vannak; no meg macska, az bizony jár ott elég, mert a háziakat sem lehet el csukni, meg azután a szomszédságból is átlátogatnak hozzánk".

Hát ilyen helyen persze, hogy nem lehet madár;

Víz, legalább valami árokban, kútmedencében, okvetetlenül kell a madaraknak; bogyós bokrokra a poszátáknak, rigók — főleg őszszel — szintén reászorulnak; a feltétlen nyugalom, az meg mindehhez még kiválóan kell nekik, a macskák pedig ezt legjobban megzavarják, mert rendszeresen csatangolnak, vadásznak s így elriasztják a netalán megtelepedőket,

Fásítsunk, ültessünk élő sövényeket, s ha már a vén fákat nem tűrjük, függeszszünk ki fészkelő ládikákat; a hol nincs madár, majd jön, ha lesz neki hová. Az élő sövényeket azután ne nyírjuk Szt. Iván napja táján, hanem csak őszszel vagy tavaszszal, mert a nyári nyeséskor a benne fészkelő madarak költését háborítjuk s számos fészek, tojás, madárfióka semmisül így meg.

(Folytatása következik.)

katos, órás és sztjgyártó; 5—5 gerencsér, kádár, és szobafestő; továbbá 6 bognár, 7 kovács, 8 mészáros, 10 kőmives, 12 asztalos, 13 sütő és 16 cserepes; a szabómesterséget 18-an üzik, cipész pedig nem kevesebb, mint 54 van városunkban.

— **A kőszegi választókerületben** a választók összeirására a következő küldöttségeket alakitotta meg a vármegye központi választmánya. Első küldöttség: Elnök: Rupprecht Taszilo; rendes tagok: Bertók Károly, Winkler Károly; póttagok: Borovánszky Antal és Bényei Lajos. Második küldöttség: Elnök: Patonay Sándor: rendes tagok: Keresztényi Béla, Schermann Ágoston; póttagok: Kodler József és dr. Süss Sándor. Harmadik küldöttség: Elnök: id. Seper László; rendes tagok: László Lajos, Nyulassy István; póttag: Gróf István. Negyedik küldöttség: Elnök: Miske Kálmán báró; rendes tagok: id. Lauringer János és Kirchknopf Mihály; póttagok: Freyberger Sándor és Kőszegi József.

— **A sorozás eredménye.** F. hó 14-től kezdve tegnap, szombatig folyt a sorozás a bálház termében; az eredmény nem mondható valami fényesnek sem a mennyiséget sem a minőséget tekintve. A helybeli sorkötelesekből mindössze 33 találtatott katonai szolgálatra alkalmasnak, még pedig:

az I. korosztályban:

Adlovits Ferenc, Stampf Lajos, Scheer József, Esztner János, Schieter Károly, Kántor Sándor, Schreiner József, Förster József, Ernst József, Schremer János, Törzsök Géza, Bernhardt Károly, Marth Mihály, Randweg Antal, Pászner József, Krampol József, Scheck János, Drescher János, Lagler János; összesen 19 rekruta.

a II. korosztályban:

Knár Rezső, Kleindinst Károly, Schaczel Lajos, Maitz Ágoston. Hettlinger Lajos, Wagenhofter Antal, Tangl János, Ecker József; összesen 8 újonc.

a III. korosztályban:

Rusznyák Ferenc, Hauer Antal, Tangl Antal Halper János, Szeybold Gusztáv János, Deckelmann Antal; összesen 6 rekruta.

A járásbeliek közül felhivatott 588 hadköteles, távol marad 130; a megjelent 458 közül besoroztatott 119 újonc, 1 egyéves önkéntes és 65 póttartalékos; visszahelyeztetett 178, fegyverképtelennek nyilvánittatott 85, töröltetett 7.

— **Az új öt-koronás ezüst-pénz** kiadása március 15-én kezdődött s igy nem sokára szerencsénk lesz hozzája. A hivatalos lapban közölt metszetek szerint e pénzek sokkal csinosabbak, mint az egy-koronások. Visszakerültek rájok a magyar koronát tartó angyalok, a milyeneket a régi angyalos krajcárokon láthattunk. A király domború mellképe igen kiemelkedő s kitünően sikerült. A zsebek megnyugtatására legyen mondva, hogy az új pénz alig nagyobb az ezüstforintosnál; átmérője 36 miliméter. A magyar pénzen magyarul olvasható: 5 korona; az osztrák pénzen ellenben — a különböző nemzetiségekre való tekintetből — latin (V. cor.) felirás olvasható.

— **Alapitványi helyek a katonaiskolában.** A hadsereg katonai nevelő- és képző-intézeteiben az idei iskolaév végével előreláthatólag hét és fél magyar állami alapitványi hely fog megüresedni. Az alapitványi helyek számának fölemelésével hét új üres hely is lesz. Betöltenek ezeken kivül három magán-alapitványi helyet is. Az alapitványi helyek, a melyekre pályázni lehet, a K ő s z e g e n, Kismartonban, Kassán és St-Pöltenben levő katonai alreáliskolákban, a bécsújhelyi katonai, a bécsi müszaki és a fiumei haditengerészeti akadémiában vannak. Az alapitványi helyekre csak magyar állampolgárok gyermekei pályázhatnak, a kik iskoláikat jó eredménynyel végezték s atyjuk az ország érdekében bármely irányban kitüntette magát és szerény anyagi viszonyok közt él. A pályázati kérvényeket m á j u s 1 5-i g kell benyújtani a honvédelmi ministeriumban. A pályázat részletes föltételei a Budapesti Közlöny március 10-iki számában olvashatók.

— **Hirdetmény.** A helybeli városkapitányi hivatalnál rendszeresitett irnoki állás betöltendő lévén, ezennel pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni kivánják, miszerint felszerelt pályázati kérvényüket f. hó 26-ig mulhatlanul nálam adják be. Ezen állás javadalma áll, 12 0 korona évi fizetésből, 1901. végeig megszavazott 15% fizetési pótlékból s nyugdij-igény-jogosultsággal jár.

Kőszeg, 1900. március 8-án. *Tipka Ferenc,* polgármester.

— **Hirdetmény.** Kőszeg város polgármestere közzéteszi, hogy a város tulajdonát képező táblaházban egy földszinti lakás, mely 2 szobából, fakamarából, padlásrészből áll, f. évi augusztus hó 1-től kezdve 6 évre bérbe fog adatni s e célból f. évi március hó 27-én d. e. 10 órakor nyilvános árverést tart hivatalos helyiségében. A bérbeadás feltételei megtudhatók ugyanott.

Kőszeg, 1900. március hó 13-án. *Tipka Ferenc,* polgármester.

— **Ingatlanok forgalma.** A mult hét folyamán a következő ingatlanok kerültek telekkönyi átirás alá: Néhai Farkas Sándor után az 1 80 a. 1328. hsz. fele Farkas Sándorné javára. Hochensinger Imre, József és Erzse után a 209. hsz. 143 b. számu ház 1200 korona vételárban Bobuss Ignác javára.

Hirek innen-onnan.

— **Villamtelep Körmenden.** *Grünbaum* Béla nagykereskedő egy villamtelep létesitésén fáradozik s ez ügyben már tárgyal egy jónevü elektroteknikussal. A telep a Rábán épülne mintegy 12 0 lóerőre, s a nyert villamosság részben Körmend világitására, részben gyárak üzembehozatalára volna forditandó. Hir szerint két gyári vállalattal már folynak a tárgyalások a Körmenden létesitendő gyártelepek érdekében.

— **Az Országos Eötvös-Bizottság** köztudomás szeriut e tavaszszal közrebocsátja b. Eötvös József összes munkáinak végleges teljes kiadását. Mint általánosan tudva van a nagybecsü kiadás (20 kötet; 400 iv; 40 frt) tiszta jövedelme b. Eötvös Lóránd ajándékából a Tanitók Házának fenntartására forditattik, melyben — Budapesten és Kolozsvárott — szegénysorsú tanitók és tanárok fiai nyernek főiskolai tanulmányaik alatt részben ingyenes ellátást. A bizottság széleskörü munkálkodása — élén Széll Kálmán miniszterelnök, gróf Károlyi Tibor a főrendiház elnöke, Wlassics Gyula, Jókai Mór, Beöthy Zsolt stb. állanak — s a kulturális és jótékony cél egyesülése már eddig is igen szépszámú előfizetőt szereztek. Az előfizetők névsorában vidékünkből és megyénkből eddig a következő neveket találni: Almássy Ede földbirtokos, (Borostyánkő), dr. Fehér Samu, (Vas-Körtvélyes), Laszczik Bernárd, (Szt-Gotthárd), Rupprecht Tasziló, (Város-Hodász), Haladás, dal- és önképző egyesület Szombathely.

— **Meghalt félelemből.** Bihar-Tordán, hirtelen meghalt egy fiatal legény. A télelem ölte meg. Kiss Márton jómódú gazda hatalmas termetü fia most került sor alá. Mindenkinek megakadt a szeme a szép szál legényen, a ki igazán katonának született. De a legény nem akart katona lenni, szivesen lemondott erről a dicsőségről és már akkor reszketett, mikor a sorozó-bizottság elé állott. A vizsgáló-bizottság valódi gyönyörüséggel nézte az izmos legényt és az orvos hamar kimondta, hogy: tauglich. A reszkető legény, a mikor ezt az ő itéletét meghallotta, fölkiáltott:

— Jézusom! Tauglich vagyok!

E fölkiáltással összerogyott és elterült a földön. A szerencsétlen legény meghalt és az orvosok megállapitották, hogy a félelemtől szivszélhüdés érte.

— **Pénzhamisitók mindenfelé.** Nem rég Újpesten zavart fel a rendőrség egy pénzhamisitó bandát s már megint hasonló hirt olvashatunk a lapokban. *Gara* bácsmegyei községben f. hó 14-én egy soktagu pénzhamisitó társaság került kézre. Az újpestiek husz filléreseket gyártottak, ez a társaság pedig már régóta hamis koronákkal árasztotta el az egész környéket.

— **A párisi kiállitás** megnyitása most már egész bizonyosan április hó 14-én lesz.

— **A búrok** ügye rosszul áll. Egyre jobban visszaszoritják őket Transzvál felé; French tábornok megszállotta s bevette az Oranzs-köztársaság fővárosát, Bloemfonteint. Az angolok még mindig szállitják a csapatokat és hadi szereket a Fokföldre. A búrok békefeltételeit nem hajlandók elfogadni s ragaszkodnak a feltétlen megadáshoz.

Különfélék.

* **Egy kövesdi ember kérvénye.** Egy kövesdi ember a következő kérvényt küldötte a minisztériumhoz:

„Tekéns cs. kir. járásbirósági ministerium ur!

Azon alázattal tueglopatott lúra való nézvést, kinek érdekében az Gábor fiam béfogódott az setét tömlöcbe, kit pedig ő nem cselekedett. Mert az kérdéses écakán amidőn is a fenntisztelt lúnak az elhozása történt volna, az Gábor fiam az anyok jóváhagyása mellett az padláson aludott, — már pedig tekéns cs. kir járásbirósági ministerium ur telyes lehetetlenség, hogy valaki az padláson lovat lophassék, kire isten az tanu bizonyságom. — Igaz ugyan, hogy az Gábor fiam a mult őszszön egy kis juh cselekedetben találódott s arra is bölcsen emlékszek, hogy egy kis apró marha sorja is volt, de hogy az lúhoz az Gábor fiamnak semmi köze, — élő ember Csira szomszéd, kit az napon hazamnál meg is verék. mivel hogy az feleségemnél találódott, akire ő bölcsen emlékszik.

Azon alázatos kéréssel járulok a t. cs. kir. ministerium urhoz, hogy az ⁺/. alatt ide csatolt Gábor fiamat a ⁺//. alatt lónak gyanujából annál is inkább felmenteni méltóztasson, mert mégis Isten ellen való vétek, hogy valaki egy hat pengős lúnak az érdekében setét temlecbe nyugodjon és az kivánatos trágyahordástól elmaragyék.

Hát arra jár e eső?

K. m. f.

U. i. tisztelem a tatai nagyságát, az ám az ember uram!

Mányi Ferenc az Gábor

fiam törvényes és hiteles ura apja:

Künn:

A tekéns cs. kir. járásbirósági ministeriom urhol, tiszteletes apellátum Mányi Ferenc fuvaros embernek a 6 pengős Kökény lúnak az érdekében — sorba jutott törvényes és hiteles Gábor fiára nézvést. — Kövesden.

K. m. f. tessen bent szemlélődni.

* **Tromf.** A házaló szemüveget kinál az úrnak. — Mutasson egyet — mond az úr s fetteszi az átnyújtott szemüveget. — Ah — igy szól aztán — ezen keresztül csupa gazembereket látni.

— Engedjen csak a tekintetére úr! — mond a zsidó, felteszi az üveget s az úrra néz — igazsága van a tekintetes úrnak.

* **Oh, azok a lányok!** — Ah, Elvira, mégis csak borzasztó regényes az a tudat, hogy oka vagyunk egy ifjú halálának.

— Eh! semmiség! kedves Bözsi. Ma-holnap már alig lesz leány az osztályban, a kinek ne volna a maga öngyilkosa. Hanem ha ketten egy hölgy miatt m e g v e r e k e d n e k, az már valami!

Közgazdaság.

) **A szőlők védelme.** (Folytatás). Az oidium (lisztharmat) a szőlők újabb, de rohamosan terjedő betegsége. Két év alatt az ország ³/₄-részében elterjedt. Ez a betegség fellép a szőlő minden részén.

A lisztharmat megjelenik a leveleken kisebb-nagyobb sárga foltok alakjában, még pedig a levél felszinén. A foltoknak a levél alján nincs az a megfelelő pókhálószerü bevonatuk, ami a peronospora foltjainak megvan. Felismerhető a vesszőn párduc-foltokhoz hasonló kisebb-nagyobb foltokról, amelyek kezdetben sárgás-barnák, később megsötétednek és pörköléshez hasonló nyomokat hagynak. A legveszedelmesebb azonban a lisztharmat, ha a fiatal, serétnagyságu bogyókat támadja meg.

Kezdetben piszkos lisztszerü bevonattal veszi körül a bogyókat, mely egyik bogyóról a másikra hamar terjed át és néhány nap alatt az egész fürtöt, egy tőke összes fürtjeit, és egy hét lefolyása alatt a szőlőtábla legtöbb fürtjét ellepi. Védekezés híján ezek a bogyók csakhamar ráncosodni kezdenek, megfeketednek, majd megrepednek, levők kifoly, magjaik kidomborodnak a bogyó husából.

Az oidium biztos ellenszere a dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor. Ahol az 1899-ik évben volt már oidium, ott legalább kétszer kell poroznunk: április hó végén, junius hó végén, esetleg julius hó végén.

Kétszeri porozáshoz kell 8—12 kg. A háromszori porozáshoz 12—15 kg. rézkénpor, egy kat. holdra ¹/₄-részszel kevesebb mint a tiszta kénporból, mert a rézkénpor sokkal finomabban oszlik el és réz- és mésztartalma folytán jobban tapad.

Az oidium ellen ott, a hol már az 1899. évben is fellépett, az első porozásnál és a második porozásnál az egész tőkét, egy harmadik porozásnál az összes fürtöket poroznunk kell.

A hol az oidium az 1899. évben még nem lépett fel, vigyázzanak a termelők, gondoskodjanak előre védőszerekről és porozzák be rögtön az összes fürtöket, a mint a baj legkisebb jelét észreveszik.

A rézkénpor nem csak óvszer, hanem még is gyógyitja a kevéssé megtámadott fürtöket.

A rézkénpor nem büdösiti úgy el a mustot, mint a tiszta kénpor és igy a szüret értékét a biztos védekezés dacára sem csökkenti.

Magyarország sok millió forintot fektetett be pusztult szőlei felújitásába és új szőlők ültetésébe. Ennek a sok milliónak a hasznát, a gyümölcsét veszélyezteti a szőlők két betegsége a peronospora és a oidium. De a szőlősgazdáknak megvan a biztos fegyverük a dr. Aschenbrandt-féle bordói porban és a rézkénporban a betegségek ellen.

Tessék igénybe venni. A „Borászati Lapok“ kiadóhivatala (Budapest, Köztelek, Üllői-ut 25.) szivesen és dijtalanul küldi meg „A peronospora és az oidium“ cimü füzetet, amely részletesen tanit meg a védekezésre. Tessék egy levelezőlapon a laphoz fordulni.

Selyem-Blousok 2 frt 40 krtól

feljebb 4 méter! póstabér és vámmentesen szállitva! Minták póstafordultával küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és szines „Henneberg-selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Henneberg G. selyemgyáros (cs. és kir. udv. szállító) Zürichben

Vegyesek.

— **A tengeri ütközet.** Néhány héttel ezelőtt először mutatták be Párisban egy csudálatos látványosságot, a mely kizárólag az 1900. évi kiállitásra készült. Valóságos hadihajókból alkotott flotta matematikai pontossággal mozog egy óriási terjedelmü vizen s két ellenséges flottába osztva nagy zajjal hadakozik egymással. Ezt nézi estén ként majdnem tizezer ember végig. En is jelen voltam egy ilyen érdekes ütközeten és az öldöklő harc alatt az fordult meg a fejemben, hogy csudálatos hasonlóság van e harc és az emberi testben végbe menő harcok között. A valódi élet, a test anyagi élete a vér mozgása. A vér vörös részecskékből alakul, ez adja meg erejét és ellenállását, társuk: a fehér részecskék, a melyek teljessé teszik a vér müködését. Sokszor a fehér sejtek tartják vissza a káros dolgokat; a csata megkezdődött és természetes, hogy pártfogásunkat és érdeklődésünket az életet adó fél nyeri el a halált okozó ellenében. A meggyöngült vér helyreállitása nagyon fontos ily esetben a legjobb hadoly azert használunk, mely a győzelmet biztositja. Mind e gondolatokkal azért foglalkoztam, mert e napon látogattam meg Brouat kisasszonyt, ki Párisban a Riquet-utca 71. sz. alatt lakik s kinek borzasztó ilyen ütközetet kellett elviselni. Már hónapok óta vérszegénység gyötörte s ez a halál kezére adta. Mindenki tudja, hogy a vérszegénység, miután a vér teljes elvonulásának következménye, számos kellemetlen következményt vont maga után. Heves főfájás, oldalszurás, szivdobogás, fájdalom az egész testben, emésztési zavarok s ezek következében állandó rossz kedv gyötri a beteget. Brouat kisasszony mindezt végig

szenvedte és helyzete oly komoly volt, hogy segitség nélkül már járni se tudott, családja kétségbe esett, hogy a legjobb ápolás se ad megkönnyebülést. Egy napon a Pink-pilulákat, mint biztos gyógyszert ajánlották neki. Haladék nélkül használni kezdte s az eredmény gyors és meglepő volt. Ereje visszatért, ajka és orcája visszanyerte piros szinét s fájdalmából emléknél egyébb nem maradt. Ma erős és egészséges, örül az életnek, a mi tizenkilenc éves korban érthető.

Hűen mondtam el Brouat kisasszony történetét, a melyet a tanuk csak megerősitettek. A Pink-pilulák ugyanazt az eredményt érik el a nőnél, férfinél, gyermeknél és aggnál előforduló bármely gyöngeségnél és alkalmazásánál hamar véget ér a vérszegénység, sárgaság, reuma és neurasthénia.

A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszertárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszertárában, Budapest, Király-utca 12.

Hangok a közönség köréből.

Köszönő irat Amerikából.

Az eredeti levél másolata, szóról-szóra magyarra-forditva.

Wilhelm Ferencz urnak, gyógyszerész Neunkirchenben Alsó-Ausztriában.

New-York, 1898. máj. 18.

Legjobb uram!

1895. évi novemberében köszvényben annyira megbetegedtem, hogy kénytelen voltam ágyba feküdni Teljes nyolc hónapon át egy helyen mozdulatlanul feküdtem, nem lévén képes egy hüvelknyire sem odább mozdulni; testem sulya 175 fontról 130 fontra záliott aléá, jeleül a szörnyü fájdalmaknak, miket mind ez veken át szenvedtem. Egy gyógyitási módot semtmulasztottam el, — de azok használata után hallo tam ugyanis valami Liniments Electric-ről, török fürdőkről stb-ről — és minden orvosi kezelés dacára, nem éreztem javulást, ugy, hogy az utólsó kezelő orvos azt mondta, hogy nem fogadna el tőlem több pénzt, mert az céltalanul van kiadva. Ekkor egy barátommal találkoztam, aki **Wilhelm antiarthrikus antirheumatikus vértisztitó teajára** figyelmeztetett, egyszerre mely a köszvény ellen csalhatatlannak bizonyult. Elbeszéltem neki kisérleteimet más szerekkel s alig volt bizalmam közlése iránt. Ugy tetszik, mintha a sors keze diktálta volna, hogy önnek irjak, hogy szivem még remélt, hogy létezik segitő, aki engem meggyógyit. S én ugy találtam, hogy ilyen mentő tényleg létezik. Szóval ki nem fejezhetem a szörnyü fájdalmakat, miket az utolsó 3 évben szenvedtem, de most már mi sem zavarhat s én e pillanatban azt hiszem, hogy ugy érzem magamat, mint ujszülött, nem adva **Wilhelm antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó teáját** semmi kincsért a világon.

Legyen oly jó uram, és küldjön nekünk postafordultával b. C. Q. D. 1 tucat (12 csomót) Wilhelm-féle antiarthrikus antirheumatikus vértisztitó teájából.

Legjobb egészséget és hosszú életet kivánva, tisztelettel vagyok

Gordon József M., 179 orchard st. New-York, amerikai egyesült államok.

Kapható minden gyógytárban.

Föraktár Köszegen: Floderer Jenő gyógyszerész urnál. (Csacsinovits-féle gyógyszertár.)

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésekent alkalmaztatik kőszvénynél, ceuznal, tagszaggatasnal és meghülésekné és az orvosok által bedörzsolesekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **föraktár: Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT

cs. és kir. udvari szállitók.

Kapható Köszegen: **Floderer Jenő** gyógyszertárában.

A SZŐLŐK VÉDELME

a

PERONOSZPORA és az OIDIUM ellen

a legbiztosabb, a legegyszerűbb és a legolcsóbb a

Dr. ASCHENBRANDT-féle POROK ÁLTAL.

A dr. Aschenbrandt-féle „bordói por"

a peronoszpora biztos és olcsó ellenszere, kitűnően tapad a levélre, nem pörkől.

A port a vizbe szitáljuk és kész az oldat. Az első permetezé-hez egy hl. vizre kell 1 kg.; a második és harmadik permetezéshez $1^1/_2$ kg. por. Az évi szükséglet egy kat. hold szőlőre 22—25 kg. A bordói por ára: 5 kgos zsákokban á kg. 80 fillér; 10 kgos zsákokban á kg. 80 fillér; 50 kgos zsákokban á kg. 76 fillér. Használata olcsóbb és kényelmesebb, mint a tiszta rézgálicé.

A Dr. ASCHENBRANDT-féle „RÉZKÉNPOR"

az oidium biztos és olcsó ellenszere.

A port a fujtatókba üntjük és porozunk vele. A mustot nem büdösíti: $^1/_3$-dal kevesebb fogy, mint a tiszta kénporból. A rezkenpor ára: 5 kgos zsákokban á kg. 56 fillér; 10 kgos zsákokban á kg. 55 fillér; 50 kgos zsákokban 52 fillér. Háromszori porozáshoz az évi szükséglet á kat. hold 12—15 kg.

Az árak Budapesten a "Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének" vasuti raktárában értendők.

Gépek a védekezéshez. Magyar gyártmány permetező á drb 32 korona, francia Vermorel-féle permetező 40 korona. — Magyar gyártmány háti porozó 28 korona; francia Vermorel-féle háti porozó 38 korona. Kézi fujtató, igen jó, 10 korona.

Megrendelhető: A „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél" Budapest, Alkotmány-utca 31. sz. A „Borászati Lapok" kiadóhivatalánál Budapest, Üllői út 25. sz. — Megrendeléseket elfogad:

Incze Béla

Rohoncz.

Ismertető füzeteket, használati utasitást küld a „Borászati Lapok" kiadóhivatala Budapest, Üllői-út 25. sz.

Keil-Lakk

(Glasur),

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Padló-fényesitő,

legjobb és legegyszerübb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 45 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur"-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdészkák stb. ujonnani befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kapható:

Unger József-nél Kőszegen.

Miért vannak még emberek, a kik a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávét nem használják, holott ez oly kellemes izü és egészséges kávéital?

Mert még nem tudja mindenki, hogy a Kathreiner-kávé mily nagy előnyökkel bir. A kávénövény egy kivonata által a babkávé ízét és zamatját nyeri, anélkül, hogy annak az egészségre oly hátrányos alkatrészeit magába venné. Hasznosan egyesíti a honi maláta-készitmény értékes tulajdonságait a babkávé kedvelt izingerével.

Igaz, hogy az egészség áldására a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávét milliók, a családok százezrei naponta isszák. Kivánatos volna azonban, hogy minnyájunk érdekében, ez az igazi családi-kávé, kitünő tulajdonságainál fogva, mindenütt s különösen minden családban bevezetést találjon.

A Kathreiner Kneipp-maláta kávé többnyire mint pótkávé szolgál a babkávéhoz, a melynek ízét enyhébbé, és az inynek kellemesebbé teszi. Megadja a kávéitalnak a legszebb, étvágygerjesztőbb szint, és majdnem teljesen elháritja a babkávénak az egészségre káros hatását. Ajánlatos a Kathreiner maláta kávé egy harmadával a babkávé kétharmad-részéhez kezdeni, s hova-tovább fele-fele részre átmenni.

A Kathreiner maláta kávé összehasonlithatlan előnye abban áll, hogy rövid megszokás után, teljesen tisztán élvezve is kitünően izlik. Esetekben, a midőn a babkávé élvezete eltiltatik, a legajánlatosabb pótlást nyujtja, gyönge és beteg egyéneknek, mint könnyen emészthető, vérképző és erősitő szer, ajánlható. Orvosi nyilatkozat szerint a fejlődő ifjuságnak, különösen leányoknak más kávé-ital ne is adassék.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé bevezetése által, a legkisebb háztartásban is jelentékeny megtakaritás elérhető. Egyszeri kisérlet, gondos elkészités mellet, mindenütt állandó használatot von maga után.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé **soha sem lesz nyitva** elárusitva! Csak akkor **valódi** az ismert fehér eredeti csomagokban, ha Kneipp páter arcképe mint védjegy és a »Kathreiner« név rajta áll.

Mellőzhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Számtalan hála- és elismerő-nyilatkozat!

A legelőkelőbb orvosok által ajánlva!

Pserhofer J.

VÉRTISZTITÓ LABDACSAI

Étvágyat és alvást vannak hivatva az egész világon a kerés mára emiatt, a kai az a pártolta hánigyógyszer bányik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajok-ai ajánlják, amelyek abban gyökeresednek a dagadásnak kórtünetszerűvel, mint pld. zavar az epekeringésben, májfájdalmak, emésztésünk, köhös, ároyér stb.

Vértisztitó hatásunknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénynek esetelben s az ebből származó bajoknál, mint dagadt fejfájás, ádpter stb. E vértisztitó labdacsok nagy ereje, hogy szinlelen hatnak, fájdalmai nem okoznak s igy a leggyengébb szervezetet bírő egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

Használati utasitás mellékelve.

1 doboz, mely 15 labdacsból áll 21 kr.
1 tekercs, mely 6 doboz 1 frt 06 kr.

A pénz előzetes beküldése után bérmentve:

1 tekercs	1 frt 25 kr.
2 tekercs	2 frt 30 kr.
3 tekercs	3 frt 85 kr.
10 tekercs	9 frt 90 kr.

Egyedüli készitő és szétküldési főraktár:

Pserhofer J. gyógyszerész

Bécs, I. Singerstrasse 15.

Ezen labdacsok hatása gyors és biztos!

Mellőzhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Óvakodjunk utánzatoktól!

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.